

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

10. januar 2014.

BIG START

[STATOIL: VELIKE KUPOVINE?](#)

[PREUZIMA PROIZVODNJU](#)

[KUPUJE PETROL OFISI?](#)

[NOVE RAFINERIJE VAN EU](#)

[BUGARSKA I SA TAP-OM](#)

[SKOK VREDNOSTI U 2014?](#)

[KREDIT ZA RAFINERIJU](#)

[ZA IAP GASOVOD U FEB '14](#)

OSLO - Ukoliko nova vlada Norveške ispuni predizborne najave i smanji državni udeo od 67% u Statoilu, ovaj naftno-gasni kolos mogao bi se odlučiti na kupovinu poslova, ili čak spajanja sa nekim od velikih inostranih firmi, poput britanskih Tullow Oil-a ili BG grupe, ili američkog Anadarko Petroleuma, saznaje 9. januara **Bloomberg** iz upućenih izvora. Konzervativna vlada u

Oslu je, naime, najavila da bi u sklopu politike smanjenja uloge države u privredi mogla svesti udeo u Statoilu na 51%, što bi kompaniji otvorilo prostor za kupovine „sa jasnim fokusiranjem na upstream sektor van Norveške“, kaže Neill Morton, analitičar u londonskom Investec-u. Kompanija iz Stavangera nastala je posle otkrivanja 70-ih godina gigantskih ležišta nafte u norveškim vodama Severnog mora, da bi sa postepenim iscrpljivanjem ovih depozita Statoil bio prinudjen da uvećava poslove van zemlje, ili propadne. Upućeni navode da je Vlada sklonija odluci da jednostavno sreže svoj udeo u Statoilu u korist kompanije, nego da

proda akcije na otvorenom tržištu. Smanjenje državnog udela na 51% omogućilo bi kompaniji, prema sadašnjoj vrednosti deonice, izdavanje novih akcija vrednosti preko 22 milijarde dolara. Norveška vlada, naime, nema potrebe za dodatnom gotovinom jer ima najveći budžetski višak na svetu, bez neto dugovanja i sa kreditnim rejtingom AAA, pa bi sredstva od prodaje udela u Statoilu zapravo bila preusmerena u 800 milijardi dolara težak fond državnog blagostanja, koji je i sam veliki investitor u energetske kompanije, poput Royal Dutch Shell-a. Udeo inostranih poslova u ukupnoj proizvodnji Statoila bi, prema sadašnjim procenama, trebalo da dostigne 44% u 2020., sa 7% u 2001.

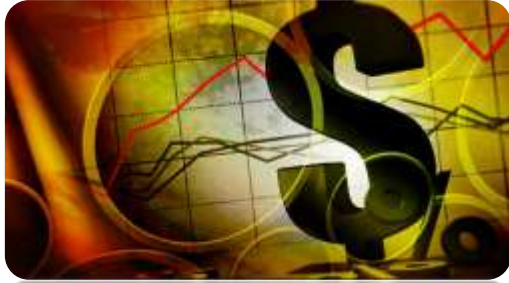
ABU DABI - Abu Dhabi National Oil kompanija (Adnoc) preuzeće posle 75 godina poslove proizvodnje nafte u tom emiratu, sa istekom ugovora o partnerstvu sa američkim i evropskim kolosima. ExxonMobil, BP, Shell i Total će tako ostati bez direktnog udela u onshore poljima ovog četvrtog po snazi izvoznika nafte u OPEC-u, objavila je 8. januara emiratska novinska agencija WAM. Ove i druge strane kompanije će moći da konkurišu za nove proizvodne ugovore koji će im omogućiti nastavak proizvodnje nafte iz podmorskih polja u emiratskim vodama Persijskog zaliva, ali pod još nepoznatim uslovima. Abu Dabi je prve ugovore o koncesionoj proizvodnji nafte sa pomenutim kompanijama sklopio početkom 1939. godine, prenosi **Bloomberg**.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

LONDON – Španski Repsol je zvanično preneo Royal Dutch Shell-u vlasništvo nad dosadašnjim svojim LNG poslovima u Peruu i Trinidad i Tobagu. Posao, vrednosti 4,3 milijarde dolara realizovan je po dobijanju svih neophodnih saglasnosti, javljaju agencije. Shell je preuzeo manjinske udele u projektima Atlantik LNG u Trinidad i Tobagu, Peru LNG i Bahia Bizkaia Electricidad, kao i prateće prodajne LNG ugovore koje je imao Repsol. **Upstream**

ANKARA – Turski energetska regulator (EPDK) ukinuo je kompanijama OMV Petrol Ofisi (POAŞ) i Shell & Turcas Petrol licence za prodaju naftnih derivata i prirodnog gasa, javio je 9. januara TV kanal **Haber 7** ne navodeći razloge odluke. Kako prenosi azerbejdžanska agencija **Trend**, POAŞ, najveći turski distributer goriva u vlasništvu austrijskom OMV-a (oko 96% udela) uložio je žalbu na odluku regulatora. Ovoj informaciji prethodilo je ove nedelje pisanje turskih medija da OMV navodno planira da proda svoj udeo u Petrol Ofisiju i u potpunosti izađe iz poslova u Turskoj.

LONDON - Stručnjaci londonskog **Capital economics** predviđaju pad berzanskih cena sirove nafte krajem 2014. na 90 dolara po barelu. Kao razlog navode povećanja ponude iz svih raspoloživih izvora, ali i očekivanu slabiju globalnu potrošnju.

MOSKVA – Proizvodnja nafte u Rusiji dostigla je lane post-sovjetski rekord, saopštilo je 2. januara ministarstvo energije u Moskvi. Proizvodnja nafte i kondenzata uvećana je 1%, na rekordnih 523,3 miliona tona (10,51 milion barela na dan), što analitičari ponajviše pripisuju skoku proizvodnje iz Rosnjeftovog mamutskog sibirskog polja Vankor, otvorenog 2009. Proizvodnja prirodnog gasa uvećana je 2,1% na 668 milijardi kubnih metara, gde je udeo Gasproma bio 476,1 mlrd.m³, nešto manje nego u 2012. (478,8 mlrd.m³), a osetnije manje nego 513,1 milijarda kubika proizvedena u 2011. **AFP**

VAŠINGTON – Uvoz sirove nafte u SAD pao na najniži nivo u bezmalo 16 godina, kao posledica rekordnog rasta proizvodnje američke nafte u poslednjih četvrt veka, objavila je američka

Energetska informativna administracija (EIA). Isporuke uvozne sirove nafte u decembru 2013. godine pale su za 1,1%, na 7,4 miliona barela na dan (mbd), najmanje od januara 1998. S druge strane, američki izvoz naftnih proizvoda iznosio je u decembru prosečno gotovo 3,5 mbd, što je najviše od 1991. godine. eia.gov

LONDON – Čelnik Royal Dutch Shella, Peter Voser, zaradiće na bonusima oko 16 miliona funti za 15 poslednjih meseci na mestu izvršnog direktora naftnog giganta. Voser, koji napušta to mesto krajem marta, neće dobiti ništa na ime kompenzacija za gubitak posla, jer je prošle godine iznenadio tržište najavom da odlazi sa tog mesta „zbog promene načina života“. Međutim, postojeći ugovori za 2013. i prvi kvartal 2014. obavezuju kompaniju da mu isplati 5,2 miliona funti, kao i 1,7 miliona na ime zaostalih bonusa iz prethodnih godina. Na osnovu dugoročnih podsticajnih šema iz ugovora, Voser će dobiti pošto napusti kompaniju još devet miliona funti. Voser takođe poseduje 426.000 akcija kompanije u vrednosti 11 miliona funti i penzioni fond u koji je do kraja 2012. leglo oko 15 miliona funti. [This is Money](http://thisismoney.co.uk)

MEKSIKO - Meksiko će ovog meseca prvi put početi da izvozi svoju ekstra laku naftu Olmeca potrošačima u Evropi, saopšteno je 6. januara iz nacionalne kompanije Pemex bez preciziranja obima isporuka. Meksiko trenutno izvozi većinom u SAD dnevno oko 1,18 miliona barela uglavnom teške nafte tipa Maya, a proizvodi oko 2,52 mbd. [Reuters](http://reuters.com)

BAGDAD - Južnokorejska kompanija Hyundai dobila je šest milijardi dolara vredan posao gradnje rafinerije nafte u Iraku, kapaciteta 140.000 barela dnevne prerade, saopštila je vlada u Bagdadu. Rafinerija će se graditi u Kerbali i prva je od četiri rafinerije koje planira da izgradi Irak i time uveća rafinerijske kapaciteteove zemlje za 750.000 barela na dan. *Reuters*

NEWS FOSTER WHEELER AG

FOSTER WHEELER AWARDED PMC CONTRACT BY STAR RAFINERI FOR GRASSROOTS REFINERY IN TURKEY

ANKARA – Grupacija Foster Wheeler dobila je posao projekt menadžment konsaltinga u izgradnji turske rafinerije Star, objavila je švajcarska inženjering kompanija ne navodeći vrednost

ugovora. Rafinerija, čiji su vlasnici azerbejdžanski SOCAR (81,5%) i turski Turcas Petrol (18,5%), treba da proradi 2017. godine kapacitetom od 10 miliona tona prerade sirove nafte u mlazno, dizel, TNG i druge derivate. *SeeNews*

MOSKVA – Ruski Transnjeft namerava da smanji troškove u 2014. za 5%, zbog odluke Kremlja da zamrzne transportne tarife, rekao je agenciji *Reuters* portparol kompanije Igor Djomin. Ukupne investicije u ovoj godini Transnjeft sada planira na 180 milijardi rubalja (5,5 mlrd.\$), u odnosu na ranije predviđenih 189 mlrd.RUB. U prošloj 2013. Transnjeft je investirao 161 mlrd.RUB. Odluka vlade da zamrzne transportne tarife je rukovođena antiinflacionom politikom i smanjenjem troškova energetske kompanije.

RICHLAND (SAD) – Naučnici Pacific Northwest National Laboratory (PNNL) saopštili su da su uspeli da skrate prirodne procese pretvaranja alge u sirovu naftu na samo sat vremena. Pronašli su hemijski proces kojim je moguće stvoriti prirodnu naftu samo nekoliko minuta pošto

je u kontaktu sa uzgajanim algama. Naime, mešavina algi koja podseća na supu od graška (foto) stavlja se u hemijski reaktor u kome alge prolaze kroz proces hidrotermalnog utečnjavanja i katalitičke hidrotermalne gasifikacije, da bi posle 60 minuta izlazile kao sirova nafta, voda i fosforni nusproizvod. Naučnici navode da je uz pomoć konvencionalnih tehnika rafinisanja moguće alge pretvoriti u kerozin i gorivo za automobile. Osim toga, otpadna

tekućina može se koristiti za dobijanje gasa ili uzgoj novih algi. *Forbes*

ENGLEWOOD (SAD) - Studija koju je objavio američki IHS Automotive predviđa da će sredinom 21. veka gotovo sva putnička i komercijalna vozila biti potpuno autonomna. Naime, već 2035. godine na svetu bi trebalo da bude oko 54 miliona automobila s nekom od tehnologija koja će omogućavati upravljanje bez pomoći vozača. Ova konsalting kompanija procenjuje se da će ugradnja takve tehnologije povećati cenu novih vozila između 7 i 10 hiljada američkih dolara do 2025. Kako se tehnologija bude dalje usavršavala, a prodaja rasla, dodatni troškovi po automobilu smanjiće se na 5.000 dolara

do 2030., odnosno na 3.000 dolara u 2035. godini. Eksperti IHS Automotive ukazuju da će se „broj saobraćajnih nesreća autonomnih vozila drastično smanjivati, do praktično u potpunosti kada iz saobraćaja nestanu 'obični' automobili“. S druge strane, u negativne posledice uvođenja autonomnih vozila ubrajaju se gubitci miliona radnih mesta u privrednim granama koje se bave prevozom roba i ljudi. Ukoliko se jednog dana utvrdi da su autonomna vozila potpuno pouzdana i sigurna, vlade širom sveta mogle bi potpuno zabraniti ljudima upravljanje vozilima, s obzirom da je prema istraživanju ljudski faktor odgovoran za 90% od 32.000 smrtnih slučajeva i 2,2 miliona povređenih u saobraćaju u SAD svake godine.

PRIRODNI GAS

ATINA – Transjanski gasovod (TAP) i Interkonektor Grčka-Bugarska (ICGB) potpisali su MoR sporazum o povezivanju dva projekta, što će omogućiti snabdevanje Bugarske azerbejdžanskim gasom, saopšteno je iz kompanije TAP, uz napomenu da će to omogućiti i dodatno snabdevanje

gasom regiona jugoistočne Evrope. Prema podacima bugarskog ministarstva energije, ICBG predviša gradnju prekograničnog reverzibilnog gasovoda dužine 168 km između Komitiniya u Grčkoj i Stare Zagore u Bugarskoj. Kapacitet gasovoda bi bio između 3 i 5 milijardi kubika godišnje uz promjer cevi od 700 mm. Prema bugarskim medijima, očekuje se da Evropska komisija i EBRD u velikoj mjeri finansiraju ICBG, čiji se troškovi procenjuju na nekih 160 miliona evra. ICBG, će pored ostalog, na putu do Stare Zagore, prolaziti i kroz Dimitrovgrad. Gradnja interkonektora treba da počne ove godine i mogla bi biti završena u 2016. kažu bugarski zvaničnici.

NJUJORK – Ekspert američke finansijske analitičke kompanije Sanford C. Bernstein, Rob West procenjuje da će vrednost akcija Gasproma ove godine da poraste čak 52 odsto, prenosi **Bloomberg**. Agencija navodi da je vrednost Gaspromovih akcija pala 11% posle smanjenja cene gasa u Ukrajini i odlaganja sklapanja ugovora sa Kinom, da bi ona krenula na gore posle objave vesti o skoku izvoza kompanije u 2013. od 16%. Na svakih 5% rasta izvoza gasa, Gasprom zaradi dodatnih milijardu dolara na godišnjem nivou, kaže West.

MOSKVA – Gazprom je uvećao izvoz gasa u Evropu i Tursku na rekordnih 161,5 milijardi kubnih metara u 2013. godini, odnosno 16% više nego u 2012., ne računajući količine isporučene njenim podfirmama u Evropi, saopšteno je 30. decembra iz Gazprom Export-a. Prethodno rekord od 160 milijardi m³ registrovan je 2008. Veće količine povukli su Nemačka (+20%), Italija (+60%) i Britanija, rečeno je za **Bloomberg** iz informativne službe Gazprom Export-a. Rast izvoza posledica je činjenice da su evropska skladišta gasa tokom godine bila ispražnjena, kao i nižih cena koje su uspeali da izbore glavni Gazpromovi klijenti. Prosečna cena gasa za Evropu iznosila je “blago iznad” 380 dolara za 1.000 kubika, prema 385\$ u 2012. i 383\$ u 2011., stoji u finansijskom izveštaju kompanije za 2012. Analitičari firme Sanford C. Bernstein prognoziraju za

2014. rast izvoza Gasproma u Evropu za dodatnih osam odsto. Istovremeno Bloomberg piše da je evropski uvoz utečnjenog prirodnog gasa (LNG) umanjen za 23% u prvih deset meseci 2013. i trend će se nastaviti, pokazuje najnovija analiza kompanije Energy Aspects.

ATINA – Atina ne prihvata poslednju ponudu Gasproma o sniženju cene gasa za grčku državnu kompaniju DEPA od 13% i u narednim danima pokušaće da ispregovara dodatni popust, objavljuje u ponedeljak **Ekatimerini**. Grčka trenutno plaća 1.000 kubika ruskog gasa 460 dolara, a Gasprom je spreman da cenu smanji na nešto iznad 400 dolara, retroaktivno za šest meseci, piše dnevnik. Čelnik kompanije depa, Haris Sahinis će narednih dana pokušati da izvuče od Gasproma – ili još malo niže

Национални нафтни комитет Србије • Светског нафтног савета

**СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.**

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

36 15. APRIL 2013.

СРБИЈАГАС

cene i malo veću retroaktivnost, ili veće sniženje bez retroaktivnog efekta, dodaje list. Ekatimerini navodi da u suprotnom Atina verovatno ide na arbitražu i navodi da je DEPA već angažovala advokatsku kancelariju koja je uspeala da za nemačku kompaniju RWE izbori od Gasproma osetna sniženja cene.

SOFIJA – Naftna rafinerija Lukoil Neftochim u Burgasu, u vlasništvu ruskog Lukoila, dobila je kreditnu liniju od 420 miliona evra od pet evropskih banaka, za finansiranje gradnje hidrokreking pogona, objavila je 2. januara italijanska eksportna kreditna agencija SACE. **Oilprice.com** piše da će hidrokreking kompleks u Lukoilovoj rafineriji u Bugarskoj biti tek deseti te vrste u svetu, a najveći u regionu istočne Evrope. Pogon će omogućiti rafineriji povećanje proizvodnje dizela standarda Evro 5 za 1,2 miliona tona godišnje. Planirana hidrokreking jedinica, koja bi trebalo da bude izgrađena do januara 2015., imaće kapacitet od 2,5 miliona tona godišnje.

RIJEKA - **Novi list** piše u sredu da brod Seabird norveške firme Spectrum trenutno sprovodi 2D seizmička istraživanja uz zapadnu obalu Istre, koja bi, posle već obavljenog snimanja podmorja srednjeg i Južnog Jadrana, trebalo da budu

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

zaokružena do kraja meseca. "U podacima koje smo do sada prikupili postoji dobra indikacija o prisutnosti ugljikovodika.. Geološki gledano, verovatno je da ćemo u severnom Jadraniu pronaći gas, dok su šanse za pronalazak nafte veće u starijim slojevima na jugu",

kazao je Jan Schoolmeesters jedan od vodećih ljudi iz Spectruma. Interpretirani rezultati biće spremni u aprilu.

У СЛУЖБИ ВАШЕГ ПОСЛОВАЊА

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника, која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Нашим члановима смо подршка у свакодневном пословању уз услуге пословног информисања и саветовања, едукације и стручног усавашавања и заштите интереса пред државним органима и институцијама.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

PODGORICA - U februaru bi trebalo da bude završena fizibiliti studija izgradnje Jadransko-jonskog gasovoda (IAP), kada bi trebalo da se zna i trasa, saopšteno je iz vlade Crne Gore u informaciji da će plan gasifikacije Crne Gore biti urađen tokom 2014. Kako prenosi **RTC CG**, procena je da će Crna Gora od tranzitne takse godišnje zarađivati na gasovodu IAP, po odbitku troškova održavanja, oko 21 milion evra. Naime, u prvim godinama planirano je da protok kroz crnogorsku deonicu od 60-70 km bude oko dve do 2,5 milijarde kubnih metara gasa godišnje, uz tarifu od 1 cent po m³.

TIRANA – Prosečna proizvodnja iz albanskog naftnog polja Patos Marica u 4. kvartalu 2013. (4Q13) godine iznosila je 19.303 barela na dan, što je 4,1% iznad rezultata iz prethodnog tromesečja, saopštio je operater tog onshore polja, kanadski Bankers Petroleum. Prosečno je tokom 2013. iz polja dnevno vađeno 18.169 barela nafte, što je čak 21% iznad proizvodnje iz 2012. Prosečna cena po kojoj je kompanija prodavala barel nafte iz tog polja u 4Q13 iznosila je 85,71\$ (78% od prosečne cene Brenta za isti period), odnosno 1,25\$ ispod cene iz 3Q13 (86,96\$), saopštio je Bankers. Kompanija dodaje da je ukupno u 2013. napravila 146 bušotina u polju Patos Marica.

Yahoo.com

